

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Hotărârea Guvernului pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de cartof de consum", în anul 2023

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

2.2. Descrierea situației actuale

Cartoful constituie unul dintre alimentele de bază, fiind aproape nelipsit din hrana majorității românilor. El este considerat ca a doua pâine a omului.

Cartoful se consumă fiert, copt, prăjit, sub formă de supe, salate, piureuri. Acesta substituie de multe ori pâinea și este un aliment dietetic de neînlocuit.

În balanța comercială, cartoful deține o pondere mare. Balanța comercială, în cazul cartofului, este deficitară.

Astfel, din analiza datelor Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, preluate de la INS, privind schimburile comerciale cu cartof, în perioada 2018 – 2022 s-au constatat solduri anuale negative, ceea ce impune necesitatea creșterii producției interne de cartof de consum.

În anul 2021, deficitul comercial a fost de 40,7 milioane euro, iar la nivelul lunii octombrie 2022, acesta a crescut, fiind de 46,6 milioane euro.

Date privind schimburile comerciale cu cartof (PERIOADA 2019-2022) - Date INS

Specificare	IMPORT		EXPORT		Sold
Anul	tone	mii €	tone	mii €	mii €
2019	207.744,42	65.850,40	5.574,33	1.687,73	-64.162,67
2020	199.469,09	47.608,58	23.973,82	3.559,89	-44.048,69
2021	216.879,66	44.471,10	24.606,45	3.676,76	-40.794,35
2022 (ian.-oct.)	177.391,64	49.754,76	9.533,25	3.119,99	-46.634,78

Producția totală de cartof în perioada 2018 – 2020 a scăzut, de la 3.022.758 tone în anul 2018, la 2.626.788 tone în anul 2019, ajungând în anul 2020, la 2.697.733 tone.

Producția de cartof a fost într-o continuă scădere, în pofida faptului că suprafața totală cultivată cu cartof a avut un trend ascendent în perioada 2018-2020. Astfel, dacă în anul 2018, suprafața totală cultivată cu cartof a fost de 169.304 ha, în anul 2020, aceasta a fost de 176.396 ha.

Suprafața și producția de cartof (2018-2020) - date INS

Anul	2018	2019	2020
Suprafața totală (ha)	169.304	170.063	176.396
Producția totală (to)	3.022.758	2.626.788	2.697.733

Producția (to/ha)	medie	17.629	15.223	15.063
<p>Tehnologia laborioasă a culturii cartofului, cheltuielile tehnologice deosebit de mari, îndeosebi cele pentru achiziționarea materialului de plantare, conduc foarte adesea la obținerea de producții la un cost foarte mare, cu profituri nestimulative pentru fermieri.</p> <p>Nu în ultimul rând trebuie luată în considerare și creșterea semnificativă a prețurilor pentru imputurile utilizate în cultura cartofului, care contribuie semnificativ la creșterea costurilor de producție.</p> <p>În acest context, riscul de abandon este real, cu consecințe asupra înființării culturilor de cartof pentru consum.</p> <p>Mai mult, este necesară echilibrarea balanței comerciale cu acest produs de bază – cartof, prin reducerea importurilor, stimularea exportului, a producției și a consumului de produs autohton și în anul 2023</p> <p>Suținerea financiară a culturii cartof de consum determină creșterea suprafețelor cultivate, creșterea nivelului producției, menținerea locurilor de muncă, asigurarea unui nivel constant al veniturilor, precum și reducerea cheltuielilor de producție, specifice culturii,</p> <p>Fără o susținere financiară care să asigure o marjă de profit rezonabilă, fermierii se pot reorienta către alte culturi mai profitabile, mai puțin sensibile la factorii de mediu, boli și dăunători, existând riscul scăderii suprafețelor și producției la aceasta cultură.</p> <p>Pentru a se asigura necesarul de consum al populației trebuie menținute suprafețele dedicate acestei culturi, motivarea producătorilor existenți să nu abandoneze această cultură, precum și încurajarea fermierilor noi să cultive cartof de consum în zonele cu tradiție.</p> <p>Producătorii agricoli producători individuali, dar și organizați sub diferite forme asociative s-au adresat ministerului pentru susținerea producției de cartof de consum, răspunzând astfel și dorinței consumatorului de a avea acces la produse de calitate.</p> <p>În urma consultărilor cu formele asociative reprezentative din sector, precum și în urma întâlnirilor ce au avut loc în perioada 2020-2023, cu reprezentanții sectorului cartof și ai marilor rețele comerciale s-a stabilit că acesta este un produs deficitar, ca urmare trebuie susținută cultivarea cartofului de consum printr-o formă de sprijin.</p> <p>Prin promovarea acestui proiect de act normativ se asigură creșterea suprafețelor cultivate cu cartof de consum, a nivelurilor de producție, a locurilor de muncă în zona rurală, precum și încurajarea fermierilor de a cultiva în continuare această specie.</p> <p>Totodată, producătorii agricoli cultivatori de cartof de consum sunt stimulați să se constituie în structuri asociative, în vederea facilitării accesului membrilor la mijloacele tehnice, dar și creșterea puterii de negociere pentru reducerea costurilor cu imputurile utilizate în culturile de cartof de consum.</p> <p>De asemenea, în Programul de Guvernare, sunt prevăzute următoarele obiective:</p> <ul style="list-style-type: none"> - continuarea aplicării tuturor formelor de sprijin și introducerea de mecanisme și instrumente noi pentru agricultură; - echilibrarea balanței comerciale cu produse agroalimentare, prin reducerea importurilor, stimularea exportului, a producției și a consumului de produse românești. 				

În acest sens a fost elaborat proiectul de *Hotărâre de Guvern pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de cartof de consum", în anul 2023.*

2.3. Schimbări preconizate

Prezenta hotărâre stabilește o schemă de ajutor de minimis, potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2019/316 al Comisiei din 21 februarie 2019, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1408/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, denumit în continuare *Regulamentul de minimis în sectorul agricol*.

Schema de ajutor de minimis se acordă întreprinderilor/ întreprinderilor unice care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, pentru susținerea producției de cartof de consum.

Beneficiarii acestui sprijin financiar sunt:

- producătorii agricoli persoane fizice care dețin atestat de producător emis în baza Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, valabil până la 31 decembrie 2023.
- producătorii agricoli persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, constituite potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016;
- producătorii agricoli societăți agricole, constituite potrivit prevederilor Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, cu modificările și completările ulterioare;
- producătorii agricoli persoane juridice.

Pentru a fi eligibili la aplicarea schemei de ajutor la cultura de cartof de consum, solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele criterii cumulative de eligibilitate:

- a) să solicite ajutorul de minimis prevăzut de prezenta hotărâre;
- b) să utilizeze o suprafață cultivată cu cartof de consum de minimum 0,3 ha inclusiv, marcată la loc vizibil cu o placă-indicator/exploație, pe care să se găsească inscripția „Program susținere a producției de cartof de consum, anul, beneficiar numărul, Direcția Agricolă Județeană/a Municipiului București” cu dimensiunea minima recomandată de 50 cm/70 cm;
- c) să transmită la DAJ o notificare scrisă privind identificarea și evaluarea producției;
- d) să obțină o producție de minimum 15 tone/ha de pe suprafața pentru care solicită sprijin, din care să comercializeze cel puțin 6 tone/ha
- e) să fie înregistrați în evidențele Registrului agricol deschis la primăriile în a căror rază administrativ-teritorială se află suprafețele cultivate cu cartof de consum, în anul 2023;
- f) să facă dovada producției minime realizate, prin documente justificative, în funcție de forma de organizare.

Dovada producției realizate prin documente justificative dă posibilitatea urmăririi trasabilității produselor, de la poarta fermei până la consumatorul final, astfel că se realizează verificarea provenienței produselor. Astfel, documentele justificative fac dovada că schema de minimis și-a atins scopul.

Prin schema propusă, în anul 2023, pentru susținerea producției de cartof de consum se stabilește un quantum de 200 euro/ha, suprafața minimă eligibilă fiind de 0,3 ha.

Calculul sprijinului se face proporțional cu suprafața efectiv cultivată cu cartof de consum de pe care s-a obținut o cantitate minimă de 15 t/ha cartof de consum.

Acest ajutor urmărește realizarea unei producții cantitative și calitative și are rolul de a eficientiza activitatea exploatațiilor prin capitalizarea acestora, precum și asigurarea necesarului de consum de calitate.

Valorificarea producției se face cel târziu până la data de 17 noiembrie, inclusiv.

Valoarea totală a ajutoarelor de minimis care se acordă unei întreprinderi/întreprinderi unice nu poate depăși suma de 20.000 euro pe durata a trei exerciții financiare, în cursul exercițiului financiar actual, respectiv anul depunerii cererii de înscriere în program și în cele două exerciții financiare precedente, conform prevederilor art. 3 alin. (2) din Regulamentul de minimis în sectorul agricol.

Bugetul pentru acordarea ajutorului de minimis este de 14.800 mii lei, reprezentând echivalentul a maximum 2.960 mii euro.

Cererea de înscriere în program și documentele aferente se depun până la data de 19 mai, inclusiv la direcțiile agricole județene și a Municipiului București.

Proiectul mai prevede faptul că responsabilii desemnați cu primirea cererilor din cadrul DAJ, înainte de înregistrarea cererii în registrul unic pentru accesarea programului, verifică existența tuturor documentelor obligatorii, efectuează corespondența datelor din cerere cu datele din documente și întocmeșc un proces-verbal de verificare a documentelor.

După verificarea documentelor, responsabilii desemnați din cadrul DAJ, respectiv a municipiului București înregistrează cererea în Registrul unic pentru accesarea programului.

DAJ solicită APIA, desemnarea unui reprezentant în vederea constituirii unei echipe mixte pentru efectuarea verificărilor în teren privind identificarea culturii și evaluarea producției de cartof de consum, înainte de recoltare.

Directorul executiv al DAJ desemnează, prin decizie, echipele mixte formate dintr-un reprezentant al DAJ și un reprezentant al APIA, pentru efectuarea verificărilor.

Echipele mixte efectuează verificările în baza notificării scrise privind identificarea și evaluarea producției, transmisă la DAJ de către beneficiari, prin e-mail, fax sau poștă și întocmesc fișa de verificare.

Pentru obținerea sprijinului, după efectuarea verificărilor, potențialii beneficiari înregistrați în Registrul unic pentru accesarea programului, au obligația să depună la DAJ unde au depus cererea de înscriere, documentele justificative, până la 20 noiembrie, inclusiv.

Proiectul de act normativ mai reglementează și întocmirea unor situații centralizatoare cu sumele necesare pentru acordarea sprijinului financiar, care se întocmesc de structurile implicate în vederea deschiderii de credite bugetare și alimentarea conturilor direcțiilor pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București, în scopul virării sumelor cuvenite în conturile beneficiarilor, potrivit legislației în vigoare, precum și statuarea unor termene limită de depunere a acestora.

Totodată, proiectul de act normativ mai prevede și dispoziții cu privire la recuperarea sumelor necuvenite, documentul prin care se recuperează debitul, modul de calcul al accesoriilor, bugetul la care se face venit și procedura de contestare de către beneficiari.

Acordarea ajutorului reglementat de prezenta hotărâre va duce la sporirea interesului producătorilor agricoli în dezvoltarea exploatațiilor agricole precum și înființarea unor centre de colectare a producției de cartof de consum, a spațiilor destinate condiționării (sortare, ambalare) și păstrării corespunzătoare a cartofului de consum, precum și menținerea în cultură a suprafețelor din zonele cu tradiție, în cultura cartofului.

2.4. Alte informații.

Secțiunea a 3-a **Impactul socioeconomic**

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ.

Prin promovarea acestui proiect de act normativ se asigură creșterea suprafețelor cultivate cu cartof de consum, a nivelurilor de producție, a locurilor de muncă în zona rurală, precum și încurajarea fermierilor de a cultiva în continuare această specie.

Resursele financiare necesare implementării acestui ajutor de minimis se vor încadra în prevederile bugetare ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023, aprobate cu această destinație și se regăsesc în cadrul Secțiunii a 4-a, Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri la pct. 4.8. Alte informații.

3.2. Impactul social

Acordarea acestui ajutor de minimis producătorilor agricoli va duce la dezvoltarea exploatațiilor agricole, la încurajarea constituirii fermierilor în forme asociative, menținerea în cultură a suprafețelor din zonele cu tradiție, în cultura cartofului.

Sprijinirea fermierilor ar putea avea ca efecte echilibrarea balanței veniturilor și cheltuielilor, astfel ameliorându-și nivelul de trai, menținându-se în activitate și evitându-se depopularea spațiului rural, menținându-se locurile de muncă precum și atragerea tinerilor în spațiul rural.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu are impact. Proiectul este corelat cu dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului și ale protocoalelor adiționale la aceasta, ratificate de România, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Ajutoarele de minimis din agricultură cad sub incidența prevederilor art. 49 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 și al Regulamentului (UE) nr. 1.408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2019/3016 al Comisiei din 21 februarie 2019.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Ajutorul de minimis reglementat de prezentul proiect va contribui la creșterea și stabilizarea cantitativă și calitativă a producțiilor de materii prime, la echilibrarea balanței veniturilor și cheltuielilor producătorilor agricoli, ajutându-i să se reazeze într-o poziție mai stabilă și mai echilibrată în raport cu partenerii de afaceri.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON)						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						

d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații Resursele financiare necesare aplicării schemei de ajutor de minimis prevăzute de prezenta hotărâre sunt în sumă de 14.800 mii lei, reprezentând echivalentul a maximum 2.960 mii euro și se asigură din bugetul aprobat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023, la capitolul 83.01 „Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare“, titlul 51 "Transferuri între unități ale administrației publice", articolul 51.01 "Transferuri curente", alineatul 51.01.01 "Transferuri către instituții publice", direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București, care asigură sumele necesare acordării schemei de la capitolul 83.10 "Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare", titlul 40 "Subvenții", articolul 40.15 "Sprijinirea producătorilor agricoli. Resursele financiare necesare implementării ajutorului de minimis se vor încadra în prevederile bugetare ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023, aprobate cu această destinație.						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Regulamentul (UE) nr. 1.408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2019/3016 al Comisiei din 21 februarie 2019.
5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate.

Nu este cazul.

5.6. Alte informații.

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au avut loc consultări cu reprezentanții formelor asociative reprezentative din sectorul cartof de consum de consumului – Federația Națională Cartoful din România, Organizația Interprofesională PRODCOM legume-fructe, Clubul Fermierilor Români, reprezentanții micilor producători din principalele bazine pentru cultura cartofului, unitățile de cercetare reprezentative.

Proiectul va fi supus dezbaterii în cadrul Comisiei de Dialog Social.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ se avizează de Consiliul Legislativ.

6.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Proiectul a fost postat pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro în data de 06.04.2023, la secțiunea Proiecte de acte normative.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și instituțiile subordonate.

8.2. Alte informații

Nu este cazul